Inhoud

Inhoud

Inhoud

INHOUD

Inhoud

Ik nam alle schoppenkaarten uit een spel, plus een joker. Van aas tot heer = 1-13. Joker = 14. Ik schudde de kaarten en deelde ze. De volgorde waarin ze uit het spel kwamen, werd de volgorde van de verhalen, gebaseerd op hun positie in de lijst die mijn uitgever me stuurde. Toevallig ontstond een erg mooi evenwicht tussen de literaire verhalen en de sensationele verhalen. Aan ieder verhaal voegde ik enkele verklarende opmerkingen toe, ervoor of erna, afhankelijk van wat me het meest passend leek. Volgende collectie: geselecteerd door tarot.

Inleiding: Beoefening van een (bijna) verloren kunst 9

Sectiekamer Vier 19

De man in het zwarte pak 45

Al wat je bemint, zal worden weggevoerd 71

De dood van Jack Hamilton 87

In de doodskamer 119

De Kleine Zusters van Eluria 145

Alles is Eventueel 213

L.T.'s theorie over huisdieren 267

Het wegvirus rijdt naar het noorden 291

Lunch in het Gotham Café 317

Dat gevoel waarvan je alleen in het Frans kunt zeggen wat het is 351

1408 369

Achtbaan 409

Gelukvogel 451

Inleiding: Beoefening van een (bijna) verloren kunst

Ik heb meer dan eens over de vreugde van het schrijven geschreven en vind het niet nodig om die oude prak nog maar weer eens op te warmen, maar ik wil wel iets opbiechten: ik beleef ook een enigszins verknipt amateuristisch genoegen aan de zakelijke kant van wat ik doe. Ik mag daar graag mee klungelen en ik ben dan ook niet vies van een beetje kruisbestuiving in de media en het uitproberen van nieuwe mogelijkheden. Ik heb geprobeerd visuele romans te schrijven (*De storm van de eeuw*, *Rose red*), feuilletons (*De groene mijl*) en feuilletons op het internet (*The plant*). Dat doe ik niet om meer geld te verdienen en ook niet echt om nieuwe markten te creëren. Ik mag gewoon graag proberen de daad, de kunst en het ambacht van het schrijven op verschillende manieren te beoefenen, het proces te verfrissen en de resultaten – met andere woorden, de verhalen – zo helder mogelijk te laten zijn.

Ik begon in bovenstaande regel te schrijven 'de verhalen nieuw te laten zijn', maar was toen zo eerlijk die frase te schrappen. Ik bedoel, kom nou, dames en heren, wie kan ik na al die tijd nog in de maling nemen, behalve mijzelf? Ik verkocht mijn eerste verhaal toen ik een student van eenentwintig was. Ik ben nu vierenvijftig en in al die jaren gingen er heel wat woorden door de organische computer/tekstverwerker van een kilo waar ik mijn Red Sox pet aan hang. Het schrijven van verhalen is al heel lang niet nieuw meer voor mij, maar dat wil niet zeggen dat het minder fascinerend is geworden. Maar als ik geen manieren vind om de verhalen fris en interessant te houden, worden ze snel oud en afgezaagd. Dat wil ik niet laten gebeuren, want ik wil de

mensen die mijn dingen lezen niet bedriegen (jou dus, beste Trouwe Lezer), en ik wil mezelf ook niet bedriegen. Per slot van rekening doen we dit samen. Dit is een uitstapje van ons beiden. We moeten plezier hebben. We moeten dansen. Hou dat even in gedachten, dan komt hier weer een verhaal. Mijn vrouw en ik bezitten twee radiostations, ja? WZON-AM, dat is sportradio, en WKIT-FM, dat is klassieke rock ('The Rock of Bangor', zeggen we). Radio is tegenwoordig een keiharde business, vooral op een markt als Bangor, waar te veel stations en niet genoeg luisteraars zijn. We hebben hedendaagse country, klassieke country, oude nummers, klassieke oude nummers, Rush Limbaugh, Paul Harvey en Casey Kasem. De stations van Steve en Tabby King draaien al vele jaren met verlies – de verliezen zijn niet groot maar wel groot genoeg om me dwars te zitten. Ik mag namelijk graag een winnaar zijn, en terwijl we winnen in de Arbs (de Arbitron-ratings, die voor de radio ongeveer hetzelfde zijn als de Nielsens voor de televisie), komen we ieder jaar weer onder de streep uit. Ik heb me laten vertellen dat er gewoon niet genoeg reclame-inkomsten op de markt voor Bangor zijn, dat de koek in te veel stukken wordt gesneden.

Toen kreeg ik een idee. Ik zou een hoorspel schrijven, dacht ik, zoals de hoorspelen waarnaar ik met mijn grootvader luisterde toen ik in Durham, Maine, opgroeide. Een Halloween-hoorspel! Ik wist natuurlijk van Orson Welles' beroemde – of beruchte – Halloween-bewerking van *The war of the worlds* in *The Mercury Theatre*. Welles was op het idee gekomen (een absoluut briljant idee) om H.G. Wells' klassieke verhaal over een invasie van buitenaardse wezens als een serie nieuwsbulletins en reportages op de radio te brengen. Het werkte ook nog. Het werkte zo goed dat overal in het land mensen in paniek raakten en Welles (Orson, niet H.G.) zich in *The Mercury Theatre* van de week daarop publiekelijk moest verontschuldigen. (Ik wed dat hij dat grijnzend deed – ik weet dat ík zou grijnzen, als ik ooit zo'n krachtige, overtuigende leugen had kunnen bedenken.)

Ik dacht, wat Orson Welles lukte, lukt mij misschien ook wel. In plaats van met dansmuziek te beginnen, zoals de Wells-bewerking, zou mijn programma beginnen met Ted Nugent die 'Cat Scratch Fever' jengelde. En dan zou de presentator de muziek onderbreken, een van onze echte WKIT-persoonlijkheden (niemand noemt ze nog diskjockeys). 'Dit is J.J. West, WKIT nieuws,' zou hij zeggen. 'Ik bevind me in het centrum van Bangor, waar zo'n duizend mensen dicht opeengepakt op

Pickering Square staan. Ze kijken naar een groot, zilverig schijfachtig voorwerp dat naar de grond afdaalt... Wacht even, als ik de microfoon omhooghoud, kunt u het misschien horen.'
En dan zouden we er meteen middenin zitten. Ik kon onze eigen productiefaciliteiten gebruiken om de geluidseffecten te maken, plaatselijke amateuracteurs konden de rollen spelen, en weet je wat nog het beste zou zijn? Het allerbeste? We konden het resultaat op de band zetten en het aan stations in het hele land verkopen! De resulterende inkomsten, nam ik aan (en mijn boekhouder was het daarmee eens) zouden 'inkomsten radiostation' zijn, dus niet 'inkomsten publicaties'. Het was een manier om het tekort aan reclame-inkomsten te omzeilen, en aan het eind van het jaar zouden de radiostations eindelijk eens uit de rode cijfers zijn!
Het idee voor het hoorspel was opwindend, en het vooruitzicht dat ik mijn stations met mijn vaardigheden als schrijver winstgevend zou maken, was ook opwindend. Nou, wat gebeurde er? Ik kon het niet – dat gebeurde er. Ik probeerde en probeerde het, en alles wat ik schreef, klonk naar een verhaal. Geen hoorspel, niet iets waarvan je in je hoofd kon zien hoe het zich afspeelde (degenen die oud genoeg zijn om zich radioprogramma's als *Suspense* en *Gunsmoke* te herinneren, weten wat ik bedoel), maar zoiets als een boek dat op een band was ingesproken. Ik weet zeker dat we het evengoed aan andere radiostations hadden kunnen slijten en er geld aan hadden kunnen verdienen, maar ik wist dat het stuk geen succes zou worden. Het was saai. Ik zou de luisteraar bedriegen. Het was defect en ik kon het niet repareren. Het schrijven van hoorspelen is een verloren gegane kunst, denk ik. We kunnen niet meer met onze oren zien, al konden we dat vroeger wel. Ik herinner me dat ik hoorde hoe in een hoorspel iemand met zijn knokkels op een hol blok hout trommelde... en dat ik Matt Dillon dan met zijn stoffige laarzen naar de bar van de Long Branch Saloon zag lopen, alsof ik er zelf bij stond. Dat lukt nu niet meer. Die tijd is voorbij.
Het schrijven van toneelstukken zoals Shakespeare deed – komedie en tragedie in rijmloze verzen – is ook een kunst die verloren is gegaan. Mensen gaan nog wel naar producties van *Hamlet* en *King Lear*, maar laten we eerlijk zijn: hoe denk je dat een van die stukken het op de tv zou doen tegenover *Weakest Link* of *Survivor Five: Stranded on the moon*, zelfs wanneer je Brad Pitt als Hamlet en Jack Nicholson als Polonius kon krijgen? En hoewel mensen nog steeds naar elizabethaanse

stukken als *King Lear* en *Macbeth* gaan, is het genoegen dat we aan een kunstvorm beleven lichtjaren verwijderd van het vermogen om een nieuw voorbeeld van die kunstvorm te creëren. Nu en dan probeert iemand op Broadway of daarbuiten een toneelstuk in rijmloze verzen op te voeren. Het wordt altijd een flop.

Poëzie is géén verloren gegane kunst. Poëzie is beter dan ooit. Natuurlijk heb je het gebruikelijke stel idioten (zoals de auteurs van het blad *Mad* zich noemden) die denken dat ze het kunnen, mensen die het verschil tussen pretentie en genialiteit niet weten, maar er zijn ook veel briljante beoefenaren van die kunst. Als je me niet wilt geloven, moet je in je plaatselijke boekhandel maar eens in de literaire tijdschriften kijken. Tegen elke zes klungelige gedichten die je leest zul je daar één of twee goede aantreffen. En geloof me, dat is een heel acceptabele verhouding.

Het korte verhaal is ook geen verloren gegane kunst, maar ik zou willen beweren dat het veel dichter bij het moment van uitsterven staat dan poëzie. Toen ik in dat heerlijk antieke jaar 1968 mijn eerste korte verhaal verkocht, klaagde ik al over de gestage slijtage van de markt: de pulpuitgaven waren weg, de verhalenbundels waren aan het verdwijnen, de weekbladen (zoals *The Saturday Evening Post*) waren op sterven na dood. In de jaren daarna heb ik de markt voor korte verhalen voortdurend zien slinken. God zegene de kleine tijdschriften, waar jonge schrijvers hun verhalen nog in ruil voor presentexemplaren kunnen publiceren, en God zegene de redacteuren die al dat geleuter lezen (zeker na de miltvuurpaniek van 2001), en God zegene de uitgevers die nu en dan nog steeds het groene licht geven voor een bundel met oorspronkelijke verhalen, maar God hoeft Zijn hele dag – of zelfs Zijn koffiepauze – niet aan het zegenen van die mensen te besteden. Tien of vijftien minuten is genoeg. Hun aantal is klein, en elk jaar zijn er een of twee minder. Het blad *Story*, een baken voor jonge schrijvers (indertijd ook voor mezelf, al heb ik er nooit in gepubliceerd), is nu verdwenen. *Amazing Stories* is ook weg, ondanks herhaalde pogingen om het te reanimeren. Interessante sciencefictiontijdschriften als *Vertex* zijn weg, en natuurlijk de horrorbladen als *Creepy* en *Eerie*. Die geweldige periodieken zijn alláng weg. Nu en dan zal iemand proberen een van deze bladen weer tot leven te wekken. Terwijl ik dit schrijf, beleeft *Weird Tales* zo'n revival. Meestal mislukken die pogingen. Het is net als met die toneelstukken in rijmloze verzen, die stukken die zich

openen en sluiten in wat niet meer dan een oogwenk lijkt. Als het weg is, kun je het niet terughalen. Wat verloren is gegaan, heeft de neiging verloren te blijven.
In de loop van de jaren ben ik korte verhalen blijven schrijven, voor een deel omdat de ideeën zich van tijd tot tijd nog aandienen – prachtig gecomprimeerde ideeën die het uitschreeuwen gedurende drieduizend woorden, misschien negenduizend, vijftienduizend op zijn allerhoogst – en voor een deel omdat ik op die manier, in elk geval voor mezelf, bevestig dat ik nog niet door mijn voorraad inspiratie heen ben, ongeacht wat de critici die mij minder welgezind zijn mogen denken. Korte verhalen zijn nog steeds stukwerk, het equivalent van die unieke voorwerpen die je in een kunstnijverheidswinkel kunt kopen. Tenminste, als je het geduld hebt om te blijven wachten tot het in de achterkamer met de hand gemaakt is.
Maar er is geen reden waarom verhalen op de goeie ouwe manier van mijn-vader-deed-het-ook-zo op de markt worden gebracht, alleen omdat verhalen zelf op die manier zijn gemaakt, en evenmin is er enige reden om aan te nemen (zoals veel chagrijnen in de kritische pers schijnen te doen) dat de manier waarop een verhaal of roman wordt verkocht het product zelf kan besmetten of minderwaardig kan maken.
Ik heb het nu over *Achtbaan*, dat absoluut de vreemdste manier was waarop ik ooit mijn waar op de markt bracht, en ook een verhaal dat goed illustreert wat ik duidelijk probeer te maken: wat verloren is gegaan, is niet gemakkelijk terug te halen, en als de dingen eenmaal voorbij een bepaald punt zijn gekomen, is uitsterving waarschijnlijk onvermijdelijk, maar een nieuwe kijk op één aspect van het schrijven – het commerciële aspect – kan soms het geheel verfrissen.
Achtbaan is geschreven na *Over leven en schrijven*, in de tijd dat ik nog herstelde van een ongeluk dat me in een staat van bijna constante fysieke ellende had gebracht. Het schrijven nam de ergste pijn weg. Het was (en is nog steeds) de beste pijnstiller in mijn beperkte arsenaal. Het verhaal dat ik wilde vertellen, was de eenvoud zelve, eigenlijk weinig meer dan een spookverhaal voor rond het kampvuur. Het ging over De Lifter Die Door Een Dode Wordt Meegenomen.
Terwijl ik in de irreële wereld van mijn verbeelding mijn verhaal aan het schrijven was, groeide in de al even irreële wereld van de e-commerce de dot-com-zeepbel. Eén aspect daarvan was het zogeheten elektronische boek, dat volgens sommigen het einde zou betekenen van het

boek zoals wij het altijd hebben gekend, een voorwerp van lijm en bindwerk, bladzijden die je met de hand kunt omslaan (en die er soms uitvallen, als de lijm zwak en het bindwerk oud is). Begin 2000 was er veel belangstelling voor een opstel van Arthur C. Clarke dat alleen in cyberspace werd gepubliceerd.
Maar dat was buitengewoon kort (zoals wanneer je je zuster kust, dacht ik toen ik het voor het eerst las). Toen ik klaar was met mijn verhaal, was het nogal lang. Susan Moldow, mijn redactrice bij Scribner (als fan van *X-files* noem ik haar agent Moldow... zoek dat maar eens uit), belde me op een dag op verzoek van Ralph Vicinanza en vroeg of ik iets op de elektronische markt zou willen proberen. Ik stuurde haar *Achtbaan* en wij drieën – Susan, Scribner en ik – maakten een klein beetje uitgeversgeschiedenis. Enkele honderdduizenden mensen downloadden het verhaal, en uiteindelijk verdiende ik er een beschamende hoeveelheid geld aan. (Alleen is dat een grove leugen, ik schaamde me helemaal niet.) Zelfs de audiorechten leverden meer dan honderdduizend dollar op, een lachwekkend kolossaal bedrag.
Ben ik nu aan het pochen? Is dit blaaskakerij van mij? In zekere zin wel. Maar ik wil je ook vertellen dat *Achtbaan* me stapelgek maakte. Als ik in een van die sjieke luchthavenlounges ben, kijkt de rest van de clientèle meestal niet naar me om; ze hebben het allemaal te druk met in hun telefoons praten of zaken doen aan de bar. En dat vind ik prima. Nu en dan komt er eentje naar me toe en vraagt me een papieren servetje te signeren voor zijn echtgenote. Die kerels, keurig in het pak en uitgerust met een aktetas, vertellen er meestal bij dat die echtgenote ál mijn boeken heeft gelezen. Zijzelf daarentegen hebben er niet één gelezen. Dat vertellen ze me ook. Gewoon te druk gehad. Ze lezen *De zeven gewoonten van erg succesvolle mensen*, en ze lezen *Wie heeft mijn kaas gepikt?*, en ze lezen *Het gebed van Jabes*, en dat is het wel zo'n beetje. Ik moet opschieten, zeggen ze, vlug vlug, over zo'n vier jaar staat er een hartaanval op het programma, en ik wil dat als het zover is mijn pensioenplan helemaal in orde is.
Toen *Achtbaan* als e-boek was gepubliceerd (met omslag, colophon van Scribner en noem maar op), kwam er verandering in dat alles. Voortaan werd ik in die luchthavenlounges zowat onder de voet gelopen! Zelfs in de lounge van Boston Amtrak. Ik werd op straat aangesproken. Een tijdje had ik, als ik had gewild, maar liefst drie keer per dag in een talkshow kunnen optreden (ik bewaarde mezelf voor Springer,

maar Jerry belde niet). Ik kwam zelfs op de omslag van *Time*, en de *New York Times* kwam met een uitgebreid betoog over wat ze het succes van *Achtbaan* en de mislukking van zijn opvolger in cyberspace, *The Plant*, noemden. God nog aan toe, ik stond op de voorpagina van de *Wall Street Journal*. Zonder het te willen was ik een tycoon geworden.

En weet je wat me zo gek maakte? Weet je waardoor het allemaal zo zinloos leek? Nou, niemand gaf iets om het verhaal zelf. Sterker nog, niemand vroeg zelfs naar het verhaal, en weet je wat? Het is een erg goed verhaal, al zeg ik het zelf. Eenvoudig maar leuk. Het doet wat het moet doen. Als het je zover kreeg dat je de televisie uitzette, is het (of een van de verhalen in de verzameling die hier volgt) in mijn ogen al een totaal succes.

Maar na *Achtbaan* wilden al die kerels met stropdassen alleen maar van me weten: 'Hoe loopt het? Hoe verkoopt het?' Hoe moest ik hun vertellen dat het me geen bal kon schelen of het de markt veroverde en dat het er mij alleen maar om ging of het de harten van de lezers veroverde. Slaagde het daarin? Faalde het? Drong het tot de zenuweinden door? Veroorzaakte het die lichte huivering die de *raison d'être* van het angstaanjagende verhaal is? Het drong geleidelijk tot me door dat ik weer eens een voorbeeld van een creatief laagtij meemaakte, weer een stap van weer een kunst op een weg die best eens naar uitsterving zou kunnen leiden. Het is vreemd en ook decadent om op de omslag van een belangrijk blad te verschijnen omdat je een andere route naar de markt hebt gebruikt. En het is nog vreemder om te beseffen dat al die lezers misschien veel meer geïnteresseerd waren in de nieuwheid van de elektronische verpakking dan in datgene wat er in die verpakking zat. Wil ik weten hoeveel van de mensen die *Achtbaan* hebben gedownload het verhaal ook hebben gelézen? Nee. Ik denk dat ik enorm teleurgesteld zou zijn.

E-publishing heeft misschien wel en misschien niet de toekomst; geloof me, het kan me geen bal schelen. Voor mij was die nieuwe route alleen maar een andere manier om te proberen mezelf volkomen bij het proces van het verhalen schrijven betrokken te houden – en om die verhalen bij zo veel mogelijk mensen te krijgen.

Dit boek zal waarschijnlijk een tijdje op de bestsellerlijsten staan; in dat opzicht heb ik erg veel geluk gehad. Maar als je het daar ziet staan, vraag je dan af hoeveel ándere boeken met korte verhalen in de loop

van een jaar op de bestsellerlijsten komen, en hoelang nog van uitgevers verwacht mag worden dat ze boeken publiceren van een type dat lezers niet erg interesseert. Toch doe ik weinig dingen liever dan op een gure avond met een kop thee in mijn favoriete stoel zitten, naar de wind buiten luisteren en een goed verhaal lezen dat ik in één keer uit kan krijgen.

Het schrijven van verhalen is minder gemakkelijk. Voor zover ik me herinner, zijn maar twee verhalen uit deze bundel – het titelverhaal en 'L.T.'s theorie over huisdieren' – geschreven zonder dat er veel meer inspanning aan te pas kwam dan je uit het relatief kleine resultaat zou afleiden. En toch denk ik dat ik erin geslaagd ben mijn ambacht levend te houden, in elk geval voor mezelf, vooral omdat ik weiger een jaar te laten voorbijgaan zonder minstens een of twee verhalen te schrijven. Niet voor het geld, zelfs niet echt uit liefde, maar gewoon omdat ik vind dat het moet. Want als je korte verhalen wilt schrijven, moet je meer doen dan aan het schrijven van korte verhalen dénken. Het is iets anders dan fietsen, meer iets als trainen in de sportschool: je kunt kiezen of je er gebruik van maakt of niet.

Het doet me een groot genoegen om deze verhalen hier gebundeld te zien. Ik hoop dat jij er ook genoegen aan zult beleven. Je kunt het me laten weten op *www.stephenking.com*, en je kunt nog iets anders voor me (en voor jezelf) doen: als deze verhalen je iets doen, kun je een andere verhalenbundel kopen, bijvoorbeeld *Sam the Cat* van Matthew Klarn of *The Hotel Eden* van Ron Carlson. Dat zijn maar twee van de goede schrijvers die prima werk leveren, en hoewel het nu officieel de eenentwintigste eeuw is, doen ze dat op de oude vertrouwde manier: één woord tegelijk. En daarbij maakt het niet uit dat hun werk uiteindelijk in de vorm van verhalen verschijnt. Als je wilt, kun je hen steunen. De beste manier van steunen is eigenlijk ook hetzelfde gebleven: *lees hun verhalen.*

Ik zou graag een paar mensen willen bedanken die de mijne hebben gelezen: Bill Buford van *The New Yorker*; Susan Moldow van Scribner; Chuck Verrill, die in de loop van de jaren zoveel van mijn werk heeft gecorrigeerd; Ralph Vicinanza, Arthur Greene, Gordon Van Gelder en Ed Ferman van *The Magazine of Fantasy and Science Fiction*; Nye Willden van *Cavalier*, en wijlen Robert A. W. Lowndes, die in 1968 dat eerste korte verhaal kocht. En ook – het belangrijkst – mijn vrouw Tabitha, die nog steeds mijn favoriete Trouwe Lezer is. Dit zijn allemaal

mensen die eraan hebben gewerkt en er nog steeds aan werken dat het korte verhaal niet verloren gaat. Daar werk ik ook aan. En jij ook, door wat je koopt (en dus besluit te steunen) en door wat je leest. Jij vooral, Trouwe Lezer. Jij altijd.

STEPHEN KING
BANGOR, MAINE
11 december 2001

Sectiekamer Vier
Sectiekamer Vier
Sectiekamer Vier
Sectiekamer Vier
Sectiekamer Vier

Sectiekamer Vier

Het is zo donker dat ik een tijdje – ik weet niet hoelang precies – denk dat ik nog bewusteloos ben. Dan dringt langzaam tot me door dat bewusteloze mensen niet het gevoel hebben dat ze zich door het donker bewegen, vergezeld van een zwak, ritmisch geluid dat alleen maar een piepend wiel kan zijn. En ik voel contact van de kruin van mijn hoofd tot de ballen van mijn voeten. Ik ruik iets dat rubber of vinyl zou kunnen zijn. Dit is geen bewusteloosheid, en er is ook iets... wat? Iets dat te rationeel is om dit een droom te laten zijn.
Wat is het dan?
Wie ben ik?
En wat gebeurt er met me?
Het piepende wiel houdt op met zijn stompzinnige ritme en ik beweeg niet meer. Om me heen is gekraak te horen van dat naar rubber ruikende spul.
Een stem: 'Welke zeiden ze?'
Een korte stilte.
Tweede stem: 'Vier, denk ik. Ja, vier.'
We beginnen weer in beweging te komen, maar nu langzamer. Ik hoor nu het lichte schuifelen van voeten, waarschijnlijk schoenen met zachte zolen, misschien sportschoenen. De eigenaren van de stemmen zijn de eigenaren van de schoenen. Ze laten me weer stoppen. Er is een bonkgeluid te horen, gevolgd door een zacht suizen. Dat is, denk ik, het geluid van een deur met pneumatische scharnieren.
Wat gebeurt hier? roep ik, maar dat roepen zit alleen in mijn hoofd. Mijn lippen bewegen niet. Ik kan ze voelen – en mijn tong ook, die ligt

als een verdoofde mol op de bodem van mijn mond – maar ik kan ze niet bewegen.
Het ding waarop ik lig, begint weer te rijden. Een bewegend bed? Ja. Met andere woorden, een brancard. Ik heb daar enige ervaring mee opgedaan, lang geleden, in dat rottige kleine Aziatische avontuur van Lyndon Johnson. Het schiet me te binnen dat ik in een ziekenhuis ben, dat me iets ergs is overkomen, zoiets als de explosie die me drieëntwintig jaar geleden bijna van de kaart veegde, en dat ze me gaan opereren. Er zitten veel antwoorden in dat idee, voor het merendeel verstandige antwoorden, maar ik heb nergens pijn. Afgezien van het probleempje dat ik doodsbang ben, voel ik me prima. En als er broeders zijn die me een operatiekamer binnenrijden, waarom kan ik dan niet zien? Waarom kan ik niet práten?
Een derde stem: 'Hier, jongens.'
Mijn rijdende bed wordt in een nieuwe richting geduwd, en de vraag die door mijn hoofd trommelt, is: *In wat voor ellende ben ik nou weer verzeild geraakt?*
Hangt dat er niet van af wie je bent? vraag ik me af, en dat is tenminste iets: dat wéét ik. Ik ben Howard Cottrell. Ik ben effectenmakelaar en sommige van mijn collega's noemen me Howard de Veroveraar.
Tweede stem (boven mijn hoofd): 'Je ziet er vandaag erg goed uit, dokter.'
Vierde stem (vrouwelijk en koel): 'Het is altijd prettig om door jou gezond bevonden te worden, Rusty. Kunnen jullie een beetje opschieten? De oppas verwacht me om zeven uur terug. Ze moet naar een etentje met haar ouders.'
Om zeven uur terug, om zeven uur terug. Het is misschien nog middag, of vroeg in de avond, maar hierbinnen is het zwart, zo zwart als de reet van een bosmarmot, zo zwart als middernacht in Perzië, en *wat gebeurt er?* Waar ben ik geweest? Wat heb ik gedaan? Waarom zit ik niet achter de telefoons?
Omdat het zaterdag is, mompelt een stem ergens in de diepte. *Je was... was...*
Een geluid: *WHOKKK!. Een geluid waar ik van houd. Een geluid waar ik min of meer voor leef. Het geluid van... wat? Het uiteinde van een golfclub natuurlijk. Een bal van de tee wegslaan. Ik sta daar, zie hem de blauwe hemel in vliegen...*
Ik word vastgegrepen, bij mijn schouders en kuiten, en opgetild. Ik schrik

daar enorm van en ik probeer te schreeuwen. Er komt geen geluid uit... of misschien wel, een klein piepje, nog ieler dan het geluid van het wiel beneden me. Waarschijnlijk zelfs dat niet eens. Waarschijnlijk verbeeld ik het me maar.

In een zwart omhulsel word ik door de lucht gezwaaid – Hé, laat me niet vallen, ik heb een slechte rug! probeer ik te zeggen, maar opnieuw bewegen mijn lippen en tanden niet. Mijn tong blijft gewoon op de bodem van mijn mond liggen, misschien is de mol niet verdoofd maar dood, en nu komt er een vreselijke gedachte bij me op, een gedachte die mijn angst weer een beetje dichter bij paniek brengt: als ze me nu eens verkeerd neerleggen en mijn tong glijdt naar achteren en blokkeert mijn luchtpijp? Dan kan ik niet meer ademhalen! Dat bedoelen mensen toch als ze zeggen dat iemand 'zijn tong heeft ingeslikt'?

Tweede stem (Rusty): 'Deze zul je interessant vinden, dokter. Hij lijkt op Michael Bolton.'

Vrouwelijke arts: 'Wie is dat?'

Derde stem – klinkt als een jongeman, niet veel meer dan een tiener: 'Dat is een blanke zanger die zijn best doet om zwart te zijn. Ik denk niet dat dit hem is.'

Daar wordt om gelachen, ook door de vrouwelijke stem (zij het een beetje aarzelend), en terwijl ik op iets wordt gelegd dat als een 'gewatteerde' tafel aanvoelt, begint Rusty aan een nieuwe mop – hij heeft blijkbaar een heel repertoire. Dit staaltje van hilariteit ontgaat me, want plotseling gaat er weer een gruwelijke gedachte door me heen. Als mijn tong mijn luchtpijp blokkeert, kan ik niet meer ademhalen, dacht ik daarnet, *maar misschien haal ik nu ook niet meer adem.*

Als ik nu eens dood ben? Als dit nu eens de dood is?

Het zou kunnen. Het zou alles met een afschuwelijk gemak kunnen verklaren. De duisternis. De rubberlucht. Tegenwoordig ben ik Howard de Veroveraar, effectenmakelaar *extraordinaire*, de schrik van de Derry Municipal Country Club, veelvuldig *habitué* van wat op golfbanen in de hele wereld bekendstaat als de Negentiende Hole, maar in 1971 maakte ik deel uit van een medisch assistentieteam in de Mekong-delta, een angstige jongen die soms met natte ogen uit dromen over de hond van de familie wakker werd, en plotseling ken ik dit gevoel, deze geur.

Lieve god, ik lig in een lijkenzak.

Eerste stem: 'Wil je dit tekenen, dokter? Vergeet niet hard te drukken – het zijn drie kopieën.'
Geluid van een pen die over papier krast. Ik stel me voor dat de eigenaar van de eerste stem de vrouwelijke arts een klembord voorhoudt.
O lieve Jezus laat me niet dood zijn! probeer ik te schreeuwen, maar er komt niets uit.
Maar ik haal adem... nietwaar? Ik bedoel, ik kan niet voelen dat ik het doe, maar mijn longen zijn blijkbaar in orde, ze pulseren niet, schreeuwen niet om lucht zoals ze doen als je te ver onder water zwemt, dus kan er toch niets met me aan de hand zijn?
Behalve als je dood bent, mompelt die diepe stem, *want dan zouden ze ook niet om lucht schreeuwen, hè? Nee – want dode longen hoeven niet adem te halen. Dode longen kunnen min of meer... hun gemak ervan nemen.*
Rusty: 'Wat doe je zaterdagavond, dokter?'
Maar als ik dood ben, hoe kan ik dan iets voelen? Hoe kan ik dan de zak ruiken waar ik in lig? Hoe kan ik dan die stemmen horen, de dokter die nu zegt dat ze zaterdagavond haar hond gaat shampooën, haar hond die Rusty heet, wat een toeval, en dat ze allemaal lachen? Als ik dood ben, waarom ben ik dan niet weg, of in het witte licht waar ze het bij Oprah *altijd over hebben?*
Ik hoor een hard scheurend geluid en plotseling bén ik in wit licht. Het is verblindend fel, als de zon die op een winterse dag door een sluier van bewolking heen breekt. Ik probeer mijn ogen stijf dicht te knijpen om me tegen dat licht te beschermen, maar er gebeurt niets. Mijn oogleden zijn als een zonwering met kapotte rollers.
Een gezicht buigt zich over me heen en houdt een deel van het felle licht tegen. Dat licht komt niet van een schitterend astraal vlak maar van een batterij tl-buizen aan het plafond. Het is het gezicht van een knappe man van ongeveer vijfentwintig. Hij lijkt op een van die strandtypes in *Baywatch* of *Melrose Place*. Maar hij lijkt me wel iets slimmer. Hij heeft veel donker haar onder een groen chirurgenkapje dat nonchalant op zijn hoofd zit. Hij draagt ook een operatieschort. Zijn ogen zijn kobaltblauw, het soort ogen waarvoor meisjes volgens de verhalen willen sterven. Hoog op zijn jukbeenderen heeft hij bogen van vage sproeten.
'Hé,' zegt hij. Het is de derde stem. 'Deze kerel lijkt echt op Michael Bolton! Een beetje lange tanden misschien...' Hij buigt zich dichter naar

me toe. Een van de rond de hals gebonden linten van zijn groene schort kriebelt tegen mijn voorhoofd. '... maar ja. Ik zie het. Hé, Michael, zing eens wat.'
Help me! probeer ik te zingen, maar ik kan alleen maar met mijn starende dodemansblik in zijn donkerblauwe ogen kijken; ik kan me alleen maar afvragen of ik dood bén, of het op deze manier gebeurt, of iedereen dit moet doormaken als de pomp ermee ophoudt. Als ik nog leef, waarom heeft hij dan niet gezien dat mijn pupillen zich samentrokken toen ze door dat felle licht werden getroffen? Maar ik weet het antwoord daarop... tenminste, ik denk dat ik het weet. Ze trokken zich niet samen. Daarom is dat felle licht van die tl-buizen zo pijnlijk.
Dat lint kriebelt mijn voorhoofd als een veer.
Help me! schreeuw ik naar het *Baywatch*-type, waarschijnlijk een stagiaire of misschien alleen maar een medicijnenstudent. *Help me, alsjeblieft!*
Mijn lippen trillen niet eens.
Het gezicht trekt zich terug, het lint houdt op met kriebelen, en al dat witte licht stroomt door mijn weerloze ogen naar mijn hersenen. Het is een hels gevoel, een soort verkrachting. Als ik nog lang in dat licht moet kijken, word ik blind, denk ik, en die blindheid zal dan een soort bevrijding zijn.
WHOKKK! Het geluid van de golfstok tegen de bal, maar nu een beetje dof, en het voelt niet goed aan. De bal is weg... maar hij zwenkt opzij... zwaait af... zwaait af naar...
Shit.
Ik ben op de rough.
Nu buigt een ander hoofd zich in mijn gezichtsveld. Onder dat gezicht zie ik een wit schort in plaats van een groen, en erboven een grote slordige bos rossig haar. Mijn eerste indruk is: een IQ uit de uitverkoop. Dat kan alleen maar Rusty zijn. Hij heeft een grote domme grijns die me aan scholieren doet denken, de grijns van een jongen die een tatoeage met IK LAAT BEHABANDJES KNAPPEN op zijn verslapte biceps zou moeten hebben.
'Michael!' roept Rusty uit. 'Jezus, wat zie jij er goed uit! Dit is een eer! Zing voor ons, grote jongen! Zing je dode longen uit je lijf!'
Ergens achter me is de stem van de dokter te horen. Ze klinkt kalm en doet niet eens meer alsof ze die grappen amusant vindt. 'Hou op, Rusty.' En dan, gericht tot iemand anders: 'Wat is het verhaal, Mike?'

Mikes stem is de eerste stem – Rusty's collega. Zo te horen geneert hij zich een beetje omdat hij moet samenwerken met iemand die ook als volwassene nog de puber wil uithangen. 'Ze vonden hem op de veertiende hole van de Derry Municipal golfbaan. Of eigenlijk buiten de baan, in de rough. Als hij niet net vier spelers was gepasseerd, en als ze niet een van zijn benen uit de struiken hadden zien steken, zou hij nu voer voor de mieren zijn.'

Ik hoor dat geluid in mijn hoofd weer – *WHOKKK!* – *alleen wordt het deze keer gevolgd door een ander, veel minder prettig geluid: het ritselen van struikgewas als ik daar met mijn stok doorheen sla. Het zou inderdaad de veertiende hole moeten zijn, waar gifsumac schijnt te groeien. Gifsumac en...*

Rusty tuurt nog naar me, stompzinnig en gretig. Niet de dood interesseert hem, maar mijn gelijkenis met Michael Bolton. O ja, ik weet daarvan, ik heb er zelfs wel bij bepaalde vrouwelijke cliënten gebruik van gemaakt. De grap wordt trouwens snel oud. En onder deze omstandigheden... God.

'De arts ter plaatse?' vraagt de vrouwelijke arts. 'Was dat Kazalian?'

'Nee,' zegt Mike, en een ogenblik kijkt hij op me neer. Hij is minstens tien jaar ouder dan Rusty. Zwart haar met spikkeltjes grijs. Een bril. *Waarom zien ze niet dat ik niet dood ben?* 'Er zat een arts bij die vier mannen die hem vonden. Dat is zijn handtekening op bladzijde één. Zie je wel?'

Geritsel van papier, en dan: 'Jezus, Jennings. Die ken ik. Jennings gaf Noach zijn medisch onderzoek nadat de ark op de Ararat was gestrand.'

Rusty kijkt niet alsof hij de grap begrijpt, maar hij lacht toch keihard in mijn gezicht. Ik ruik uien in zijn adem, een beetje stank dat van zijn middageten is overgebleven, en als ik uien kan ruiken, haal ik ook adem. Dat moet toch? Als...

Voordat ik die gedachte kan afmaken, buigt Rusty zich nog dichter naar me toe en begin ik opeens te hopen. Hij heeft iets gezien! Hij heeft iets gezien en is van plan me mond-op-mondbeademing te geven. God zegene je, Rusty! God zegene jou en je uienadem!

Maar die stomme grijns verandert niet, en in plaats van zijn mond op de mijne te drukken legt hij zijn hand om mijn kin, zijn duim op de ene zijkant en zijn vingers op de andere.

'Hij lééft!' roept Rusty uit. 'Hij lééft, en hij gaat zingen voor de Michael Bolton-fanclub van kamer vier!'

Zijn vingers knijpen me – het doet vaag pijn, alsof ik verdoofd ben –

en beginnen mijn kin op en neer te bewegen, zodat mijn tanden tegen elkaar klikken. '*If she's ba-aaad, he can't see it*,' zingt Rusty met een afschuwelijke, atonale stem die waarschijnlijk in staat zou zijn Percy Sledges hoofd te laten exploderen. '*She can do no wrrr-ongggg...*' Zijn ruwe hand laat mijn mond open- en dichtgaan; mijn tong gaat omhoog en omlaag als een dode hond op een onrustig waterbed.
'Hou op!' snauwt de vrouwelijke arts tegen hem. Ze klinkt echt geschokt. Rusty, die dat misschien voelt, houdt niet op maar gaat vrolijk verder. Zijn vingers knijpen nu in mijn wangen. Mijn verstijfde ogen staren blindelings omhoog.
'*Turn his back on his best friend if she put him d...*'
Dan komt ze in zicht, een vrouw in een groen operatieschort. Haar kapje is om haar keel gebonden en hangt omlaag als de sombrero van Cisco Kid, en ze heeft kort bruin haar dat van haar voorhoofd is weggetrokken. Ze ziet er goed uit, maar ook een beetje streng – tamelijk knap maar niet echt mooi. Ze steekt haar hand met korte nagels uit, pakt Rusty vast en trekt hem van me vandaan.
'Hé!' zegt Rusty verontwaardigd. 'Blijf van me af!'
'Blijf jij dan van hém af,' zegt ze, en de woede in haar stem is onmiskenbaar. 'Ik ben je eerstejaarshumor meer dan zat, Rusty. De volgende keer dat je zoiets doet, rapporteer ik je.'
'Hé, rustig nou,' zegt de *Baywatch*-jongen – de assistent van de dokter. Hij klinkt geschrokken, alsof hij verwacht dat Rusty en zijn baas elkaar in de haren zullen vliegen. 'Houden jullie je een beetje in.'
'Waarom doet ze zo krengerig tegen me?' zegt Rusty. Hij probeert nog verontwaardigd te klinken, maar in werkelijkheid is hij nu aan het jengelen. Dan richt hij het woord tot de dokter: 'Waarom doe je zo krengerig? Ben je ongesteld of zo?'
De dokter, vol walging: 'Haal hem hier weg.'
Mike: 'Kom, Rusty, laten we het register tekenen.'
Rusty: 'Ja. En wat frisse lucht happen.'
En ik luister naar dat alles alsof het op de radio is.
Hun voeten bewegen zich piepend naar de deur. Rusty, gekwetst en prikkelbaar, vraagt haar waarom ze niet gewoon een ongesteldheidsring draagt, of iets anders waaraan de mensen het kunnen zien. Zachte schoenen die op tegels piepen, en plotseling maakt dat geluid plaats voor het geluid van mijn golfstok die in de struiken naar die verrekte bal slaat; waar is hij, hij is er niet zo ver in gegaan, dat weet ik zeker, dus waar is

hij? Jezus, ik heb de pest aan de veertiende hole, er schijnt hier gifsumac te groeien, en in al die struiken zou dat gemakkelijk kunnen...
En toen beet iets me, nietwaar? Ja, daar ben ik bijna zeker van. In mijn linkerkuit, net boven mijn witte sportsok. Een roodhete stopnaald van pijn, eerst perfect geconcentreerd, daarna zich uitbreidend...
... en dan duisternis. Tot aan de brancard, in een dichtgeritste zak en luisterend naar Mike (‘*Welke zeiden ze?*’) en Rusty (‘*Vier, denk ik. Ja, vier.*’).
Ik wil graag denken dat het een soort slang was, maar dat wil ik alleen omdat ik daaraan dacht toen ik op zoek was naar mijn bal. Het kan een insect zijn geweest, ik herinner me alleen die ene steek van pijn, en trouwens, wat doet het ertoe? Wat ertoe doet, is dat ik nog leef en dat zij het niet weten. Het is ongelooflijk, maar ze weten het niet. Natuurlijk heb ik pech gehad – ik ken dokter Jennings, herinner me zelfs dat ik met hem sprak toen ik op de elfde hole door zijn gezelschap van vier golfers heen speelde. Best een aardige kerel, maar nogal vaag, een oudje. Het oudje had me dood verklaard. En toen had Rústy, met zijn suffe groene ogen en zijn pubergrijns, me ook dood verklaard. De vrouwelijke arts, mevrouw Cisco Kid, heeft nog niet eens naar me gekeken, niet echt. Als ze dat doet, zal ze misschien...
‘Ik heb de pest aan die klootzak,’ zegt ze als de deur dicht is. Nu zijn we nog maar met zijn drieën, alleen denkt mevrouw Cisco Kid natuurlijk dat ze met zijn tweeën zijn. ‘Waarom krijg ik altijd de klootzakken, Peter?’
‘Ik weet het niet,’ zegt meneer *Baywatch*. ‘Maar Rusty is een speciaal geval, zelfs in de annalen van beroemde klootzakken. Een wandelende hersendode.’
Ze lacht en er klettert iets. Dat gekletter wordt gevolgd door een geluid dat me lelijk aan het schrikken maakt: stalen instrumenten die tegen elkaar klikken. Ze zijn ergens links van me, en hoewel ik ze niet kan zien, weet ik wat ze gaan doen: de sectie. Ze staan op het punt om in me te gaan snijden. Ze zijn van plan Howard Cottrells hart eruit te halen om te kijken of er een zuiger is ontploft of een drijfstang het heeft begeven.
Mijn been! schreeuw ik in mijn hoofd. *Kijk naar mijn linkerbeen! Daar zit het probleem, niet in mijn hart!*
Misschien hebben mijn ogen zich toch een beetje aangepast. Nu kan ik helemaal boven in mijn gezichtsveld een roestvrijstalen armatuur

zien. Het ziet eruit als een gigantisch tandartsinstrument, alleen is het ding aan het eind geen boor. Het is een zaag. Van ergens diep in mijn binnenste, waar de hersenen het soort triviale feiten opslaan dat je alleen nodig hebt als je aan *Jeopardy* op de televisie meedoet, komt zelfs een naam naar boven. Het is een Gigli-zaag. Die gebruiken ze om de bovenkant van je schedel af te zagen. Dat doen ze nadat ze natuurlijk eerst het masker van je gezicht hebben afgetrokken, als het Halloweenmasker van een kind, met haar en al.
En dan halen ze je hersenen eruit.
Klink. Klink. Klunk. Stilte. Dan: *KLENK!, zo hard dat ik zou opschrikken als ik daartoe in staat was.*
'Wil jij de pericardiale insnede doen?' vraagt ze.
Pete, behoedzaam: 'Wil je dat ik het doe?'
Dokter Cisco klinkt vriendelijk, als iemand die uit welwillendheid een belangrijke taak aan iemand anders overdraagt: 'Ja, ik geloof van wel.'
'Goed,' zegt hij. 'Jij assisteert me?'
'Je vertrouwde copiloot,' zegt ze lachend. Tegelijk met haar lach klinkt een nik-nik-geluid. Het is het geluid van een schaar die in de lucht knipt. De paniek fladdert door mijn schedel als een zwerm spreeuwen op een zolder. Vietnam was lang geleden, maar ik heb daar een stuk of vijf secties te velde meegemaakt – wat de artsen 'secties in de circustent' noemden – en ik weet wat Cisco en Pancho van plan zijn. Die scharen hebben lange, scherpe bladen, érg scherpe bladen, en grote vingergaten. Toch moet je sterk zijn om ze te gebruiken. Het onderste blad glijdt in de buik alsof die uit boter bestaat. En dan gaat het, *snip*, omhoog door de bundel zenuwen op de solar plexus en in het zachte weefsel van spieren en pezen daarboven. En dan het borstbeen in. Als de bladen dan samenkomen, doen ze dat met een knarsend geluid, want op dat moment springen de botten en de ribbenkast uit elkaar als een paar vaten die met touw aan elkaar zijn vastgesnoerd. En dan gaat hij omhoog, die schaar die op niets zoveel lijkt als op de scharen die poeliers voor gevogelte gebruiken – *snip-KNARS, snip-KNARS, snipKNARS. De schaar splijt botweefsel en snijdt door spieren, legt de longen open, gaat op weg naar de luchtpijp, verandert Howard de Veroveraar in een Thanksgiving-diner dat niemand wil eten.*
Een dun, zeurend gejengel – dat klinkt inderdaad als de boor van een tandarts.
Pete: 'Kan ik...'